CURTEA DE APEL CENTRU

Republica Moldova, mun. Chişinău, str. Teilor 4
e-mail: cac@justice.md, Tel.: /373 22/ 635 417
www.instante.justice.md

4-35] 1-1755 16.09.25

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chişinău, str.Alexandru Lăpuşneanu, nr. 28

Curtea de Apel Centru, Vă expediază sesizarea înaintată de reprezentantul apelantului SRL „Exaltus Prim" Rezuş Andrei, în cauza în ordine de apel, declarat de SRL „Exaltus Prim" împotriva încheierii Judecătoriei Chişinău, sediul Central din 30 aprilie 2025, adoptată în cauza de insolvabilitate, la cererea introductivă înaintată de SRL „Exaltus Prim" cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate față de ÎM Uzina „Topaz" SA,

Anexe:

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate înaintată de SRL „Exaltus Prim"

Încheierea Curții de Apel Centru nr. 2ri-236/25 din 01 septembrie 2025.

Presedintele interimar al
Curţii de Apel Centru **Mîra Ghenadie**

13:10

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA
Intrare Nr. 2009
"16" 09 2025

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate
a prevederilor art. 2, 18 alin. (4) și 20 alin. (2) lit. d) Legea insolvabilității

59

A. Autorul excepției de neconstituționalitate[1]

A.2. Persoană juridică

1. Denumire și sediu - SRL „Exaltus Prim", mun. Chișinău, Vadul lui Vodă, str. Pădurii 7/a;

2. Numărul și data înregistrării - IDNO 1011600003495, 03.02.2011;

3. Numele administratorului - Iampolschi Vladimir;

4. Reprezentant - Avocat Rezuș Andrei;

[1] *Aici, autorul excepției de neconstituționalitate va alege rubrica relevantă, ștergându-le pe celelalte.*

60

A.3. Instanța de judecată

1. **Denumirea instanței de judecată/sediu** – Curtea de Apel Centru;

2. **Adresa instanței de judecată** - mun. Chișinău, str. Teilor 4;

3. **Telefonul și e-mail-ul instanței de judecată** - Tel: (022) 409-110, e-mail: cac@justice.md

61

B.Informații pertinente despre cazul dedus judecății instanței de drept comun[2]

Creditorul SRL „Exaltus Prim" a sesizat instanța de insolvabilitate cu o cerere introductivă depusă în privința debitorului SA „Topaz".

Prin Încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Central nr. 2i-220/25 din 30.04.2025, cererea introductivă înaintată de SRL „Exaltus Prim" a fost restituită.

Nefiind de acord cu acest fapt, SRL „Exaltus Prim" a atacat cu recurs încheierea nominalizată.

Creditorul deține o creanță confirmată în cadrul unui proces de insolvabilitate intentat anterior față de debitor, confirmare ce echivalează cu deținerea unui titlu executoriu.

În opinia creditorului, cadrul legal actual creează impedimente potențialului creditor la sesizarea instanței și reprezintă o ingerință în principiul de acces liber la justiție.

În particular, se opinează că legiuitorul a instituit niște limitări excesive ale drepturilor creditorilor, după cum urmează.

C. Obiectul sesizării[3]
Verificarea constituționalității art. 2, art. 18 alin. (4) și art. 20 alin. (2) lit. d) LI.

Prin prezenta, se solicită verificarea corespunderii constituționalității textelor de lege:
- **„înregistrează datorii față de un singur creditor în sumă de peste 10 salarii medii pe economie"** din art. 2 Legea insolvabilității;
- **„Creditorul poate depune cerere introductivă doar după epuizarea tuturor posibilităților de recuperare a creanței în procedură prealabilă, inclusiv prin intermediul unui proces de mediere"** din alin. (4) art. 18 Legea insolvabilității;
- **„înscrisurile care confirmă parcurgerea procedurii prealabile de recuperare a creanței, inclusiv procesul-verbal de încetare a medierii"** din art. 20 alin. (2) lit. d) din Legea insolvabilității;

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție[4]
Prevederile relevante din Constituție.

Articolul 16. Egalitatea

[2] Această parte a formularului trebuie să conțină un rezumat al informațiilor pertinente referitoare la cauza dedusă judecății instanței de drept comun, i.e. instanței în fața căreia sau de care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate
[3] În această parte a formularului se vor menționa prevederile contestate în fața Curții Constituționale, potrivit competenței sale rationemateriae. Aceste prevederi trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.
[4] În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta de ce consideră aplicabil unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție, adică va argumenta dacă există o ingerință în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție.

62

(1) Respectarea şi ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.
(2) Toţi cetăţenii Republicii Moldova sunt egali în faţa legii şi a autorităţilor publice, fără deosebire de rasă, naţionalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenenţă politică, avere sau de origine socială.

Articolul 20. Accesul liber la justiţie
(1) Orice persoană are dreptul la satisfacţie efectivă din partea instanţelor judecătoreşti competente împotriva actelor care violează drepturile, libertăţile şi interesele sale legitime.
(2) Nicio lege nu poate îngrădi accesul la justiţie.

Articolul 23. Dreptul fiecărui om de a-şi cunoaşte drepturile şi îndatoririle
(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.
(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-şi cunoaşte drepturile şi îndatoririle. În acest scop statul publică şi face accesibile toate legile şi alte acte normative.

Articolul 26. Dreptul la apărare
(1) Dreptul la apărare este garantat.
(2) Fiecare om are dreptul să reacţioneze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor şi libertăţilor sale.
(3) În tot cursul procesului, părţile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.
(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepseşte prin lege.

Articolul 46. Dreptul la proprietate privată şi protecţia acesteia
(1) Dreptul la proprietate privată, precum şi creanţele asupra statului sunt garantate.
(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă şi prealabilă despăgubire.
(3) Averea dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă.
(4) Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracţiuni ori contravenţii pot fi confiscate numai în condiţiile legii.
(5) Dreptul de proprietate privată obligă la respectarea sarcinilor privind protecţia mediului înconjurător şi asigurarea bunei vecinătăţi, precum şi la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii, revin proprietarului.
(6) Dreptul la moştenire a proprietăţii private este garantat.

Articolul 54. Restrângerea exerciţiului unor drepturi sau al unor libertăţi

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile şi libertăţile fundamentale ale omului şi cetăţeanului.
(2) Exerciţiul drepturilor şi libertăţilor nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internaţional şi sunt necesare în interesele securităţii naţionale, integrităţii teritoriale, bunăstării economice a ţării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă şi infracţiunilor, protejării drepturilor, libertăţilor şi demnităţii altor persoane, împiedicării divulgării informaţiilor confidenţiale sau garantării autorităţii şi imparţialităţii justiţiei.
(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.
(4) Restrângerea trebuie să fie proporţională cu situaţia care a determinat-o şi nu poate atinge existenţa dreptului sau a libertăţii.

Prevederile relevante ale Legii insolvabilității.

Art. 2 - incapacitatea de plată este definită ca fiind acea situaţie financiară a debitorului caracterizată prin incapacitatea lui de a îşi executa obligaţiile pecuniare scadente, inclusiv obligaţiile fiscale. Incapacitatea de plată este prezumată în cazul în care debitorul înregistrează datorii față de un singur creditor în sumă de peste 10 salarii medii pe economie și este în întârziere de plată mai mult de 60 de zile.

Art. 18 alin. (4) Creditorul poate depune cerere introductivă doar după epuizarea tuturor posibilităților de recuperare a creanței în procedură prealabilă, inclusiv prin intermediul unui proces de mediere.

Art. 20 alin. (2) lit. d) La cererea introductivă a creditorului se anexează: d) înscrisurile care confirmă parcurgerea procedurii prealabile de recuperare a creanței, inclusiv procesul-verbal de încetare a medierii.

E. Argumentarea pretinsei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție[5]

[5] *În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta, după caz, de ce consideră că îi este încălcat unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție. Este recomandabil ca acesta să urmeze, în argumentarea sa, următorii pași: (1) dacă ingerința în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție este prevăzută de lege; în caz afirmativ, (2) dacă ingerința urmărește realizarea unui scop legitim permis de Constituție; în caz afirmativ, (3) dacă există o legătură rațională între ingerință și scopul legitim urmărit; în caz afirmativ, (4) dacă ar putea fi instituite alte măsuri legislative la fel de eficiente și mai puțin intruzive pentru dreptul/drepturile fundamentale în discuție; în caz afirmativ, (5) dacă ingerința este proporțională cu scopul legitim urmărit.*

În conformitate cu art. 135 alin. (1) din Constituție, controlul constituționalității legilor, la caz a unor prevederi din Legea insolvabilității, ține de competența Curții Constituționale.

Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este ridicată de creditorul deponent al cererii introductive, având acest drept în baza art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat prin Hotărîrea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016.

Textele de lege contestate nu au făcut obiect anterior obiect de verificare, fiind introduse în lege și în vigoare din data de 16 februarie 2025.

Obiectul sesizării îl constituie controlul de constituționalitate a textelor de lege:
- „**înregistrează datorii față de un singur creditor în sumă de peste 10 salarii medii pe economie**" din art. 2 Legea insolvabilității;
- „**Creditorul poate depune cerere introductivă doar după epuizarea tuturor posibilităților de recuperare a creanței în procedură prealabilă, inclusiv prin intermediul unui proces de mediere**" din alin. (4) art. 18 Legea insolvabilității;
- „**înscrisurile care confirmă parcurgerea procedurii prealabile de recuperare a creanței, inclusiv procesul-verbal de încetare a medierii**" din art. 20 alin. (2) lit. d) din Legea insolvabilității.

În jurisprudența constituțională, examinarea constituționalității prevederilor unei legi care reglementează procedura de examinare legislativă poate constitui obiect de examinare al Curții Constituționale dacă prin aceasta este afectat un drept fundamental (a se vedea HCC nr. 17 din 19 mai 2016, § 71; DCC nr. 28 din 12 martie 2020, § 24; DCC nr. 123 din 22 octombrie 2020, § 26; DCC nr. 162 din 29 decembrie 2020, § 23).

Scopul general al Legii insolvabilității constă în satisfacerea creanțelor creditorilor din contul patrimoniului debitorului prin aplicarea față de acesta a procedurii de restructurare sau a procedurii falimentului și prin distribuirea produsului finit (articolul 1 alin. (1) din Lege). Acest scop general ține de asigurarea stabilității și a disciplinei financiare în economia de piață (a se vedea, mutatis mutandis, *Lekić v. Slovenia [MC], 11 decembrie 2018, § 106*). Asigurarea stabilității și a disciplinei financiare în economia de piață contribuie la bunăstarea economică a țării, care reprezintă un scop legitim, permis de articolul 54 alin. (2) din Constituție (HCC nr. 16 din 9 iunie 2020, § 61).

Lexemul de „creditor" este definit de Legea insolvabilității ca fiind acea persoană fizică sau persoană juridică deținător al unui drept de creanță asupra patrimoniului debitorului, care poate face dovada creanței sale față de acest patrimoniu în condițiile prezentei legi.

Din prevederile art. 9 Legea insolvabilității rezultă, că procesul de insolvabilitate se intentează doar pe baza unei cereri de intentare a procesului de insolvabilitate (denumită în continuare cerere introductivă).

Art. 20 (2) lit. c) din Legea insolvabilității (LI) spune că la cererea introductivă a creditorului se anexează dovada notificării prealabile a debitorului de către creditor.

Pe de altă parte, art. 18 alin. (4) și art. 20 alin. (2) lit. d) LI instituie suplimentar condiții precum *epuizarea tuturor posibilităților de recuperare a creanței în procedură prealabilă, inclusiv prin procesul de mediere,* iar art. 2 instituie regula *prezumării incapacității de plată doar dacă creanța imputată de creditor este mai mare decît 10 salarii medii pe economie.*

În opinia petentului, legiuitorul a instituit în pripă aceste condiții suplimentare, care îngreunează creditorului posibilitatea sesizării prompte a instanței de insolvabilitate, omițînd să reglementeze detaliat și clar obligațiile ce incumbă creditorului la depunerea cererii introductive.

În particular, creditorul consideră că impunerea plafonului legal al cuantumului creanței pentru sesizarea instanței de insolvabilitate, mai ales în situația în care creditorul deține un document executoriu, este o gravă încălcare a dreptului de acces liber la justiție.

Am putea admite o careva limitare în acest sens pentru creanțele mai mici decît 10 salarii medii care nu sunt confirmate prin documente executorii și care ar trebui confirmate inițial într-o procedură contencioasă, dar alte careva limitări sunt excesive.

Dacă admitem ipotetic faptul că creditorul a parcurs un proces de judecată în procedura contencioasă și a obținut un titlu executoriu pe o sumă spre exemplu de 50 000 lei, a înaintat titlul spre executare silită și debitorul nu are bunuri iar executorul judecătoresc nu poate executa titlul, **reiese că debitorul nu mai poate întreprinde nimic și deci o hotărîre judecătorească irevocabilă rămîne neexecutată.**

Un alt impediment care limitează excesiv drepturile creditorului este introducerea medierii, care la fel o considerăm o lezare a principiului de acces liber la justiție, îndeosebi pentru creditorii care dețin creanțe confirmate prin documente executorii sau echivalente acestora, sau pentru cei care au parcurs deja medierea.

Dacă admitem ipotetic faptul că creditorul în procedura contencioasă a avut deja o tranzacție de mediere cu debitorul, acesta nu a respectat-o și creditorul a obținut titlul executoriu, **se primește că creditorul, după ce parcurge un proces de mediere, iarăși este obligat să parcurgă în mod repetat încă un proces de mediere.**

Această obligație este excesivă în coraport cu drepturile unui creditor, îndeosebi unul care deține un titlu executoriu în confirmarea creanței sale.

Mai mult, considerăm că normele legale indicată lasă loc de interpretări extensive sau restrictive, după cum urmează.

Astfel, art. 2 LI stabilește că incapacitatea de plată se prezumă în cazul în care debitorul înregistrează datorii față de un singur creditor în sumă de peste 10 salarii medii pe economie și este în întârziere de plată mai mult de 60 de zile.

Pe de o parte, norma dată atestă doar că incapacitatea de plată **se prezumă** dacă creanța este mai mare de 10 salarii medii, nefiind indicat expres că o creanță mai mică nu poate sta la baza intentării unei eventuale proceduri.

În practică însă credem că, chiar dacă nu este indicată expres limita minimă a creanței creditorului, o cerere introductivă a unui creditor cu o creanță mai mică, chiar dacă este confirmată prin act judecătoresc irevocabil, va fi restituită.

În așa mod, legiuitorul lasă loc de interpretare la aplicarea normei în cauză, fiindcă pe de o parte indică expres doar prezumpția incapacității de plată, omițînd să reglementeze situația în care creditorul deține o creanță mai mică de 10 salarii medii, **dar totuși reușește să <u>probeze</u> incapacitatea de plată a debitorului**.

Vedem însă imposibil ca creditorul să poată proba incapacitatea avînd o creanță mai mică decît limita indicată, fiindcă în opinia petentului o astfel de cerere introductivă va fi restituită, iar acest fapt aduce atingere principiului de acces liber la justiție.

În continuare, prevederile art. 18 și 20 citate lasă loc de o interpretare și mai largă, cerînd la general *obligativitatea epuizării <u>tuturor</u> posibilităților de recuperare a creanței în procedură prealabilă, inclusiv prin procesul de mediere*, fără a stipula care sunt acestea.

Or, nicăieri în lege, nici în Legea insolvabilității și nici în alte acte normative, nu este vreo listă și nici nu este indicat în mod exhaustiv care sunt așa-numitele *„toate posibilitățile de recuperare a creanței în procedura prealabilă"*, nefiind în genere indicat care este procedura prealabilă.

Anterior modificărilor criticate, procedura prealabilă consta în notificarea prealabilă în scris a debitorului, cu derogările prevăzute (executor judecătoresc etc), iar conduita legală prescrisă unui creditor era clară și nu lăsa loc de interpretări.

În practică însă, modificările în cauză împovărează excesiv creditorul, care chiar dacă încearcă să inițieze un proces de mediere, cererea sa introductivă poate fi restituită, inclusiv pe motivul că nu a încercat executarea silită.

Pe de o parte, legea nu indică expres că executarea silită este obligatorie, dar lasă loc de interpretare prin indicarea sumară *„toate posibilitățile de recuperare a creanței în procedura prealabilă"*, fără a le indica.

Astfel, indicarea generală *„toate posibilitățile de recuperare a creanței în procedura prealabilă"* generează interpretări și poate genera limitarea exercitării de către creditori a dreptului acestora de acces liber la justiție.

Cumulînd cele expuse, considerăm că textele de lege denotă mai multe omisiuni legislative, reliefate de următoarele întrebări:

1. Care sunt așa numitele *„toate posibilitățile de recuperare a creanței în procedura prealabilă"*?
2. Poate sau nu creditorul cu o creanță mai mică decît echivalentul a 10 salarii medii pe economie sesiza instanța cu o cerere introductivă chiar dacă deține un document executoriu ce confirmă creanța sa?
3. De ce creditorul care a parcurs deja un proces de mediere în cadrul procedurii contencioase și a obținut un titlu executoriu mai trebuie să parcurgă unul?

În particular, considerăm foarte confuză și prolixă formularea *„toate posibilitățile de recuperare a creanței în procedura prealabilă"* care lasă loc de diferite interpretări și creează incertitudine juridică.

Pe de altă parte, Înalta Curte mereu a statuat constant în jurisprudența sa că *„o lege (prevedere legală) trebuie să fie suficient de accesibilă, clară şi previzibilă. O normă este clară, accesibilă şi previzibilă numai atunci cînd este redactată cu suficientă precizie, în aşa fel încît să permită oricărei persoane să îşi corecteze conduita şi să fie capabilă, cu consiliere adecvată, să prevadă, într-o măsură rezonabilă, consecinţele care pot apărea dintr-o normă (cauza Silver s.a. vs. Regatul Unit, 25 martie 1983)"*.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene, în virtutea principiului certitudinii juridice, statul trebuie să respecte și să aplice într-o manieră previzibilă și coerentă legile pe care le-a adoptat, iar dispozițiile legale trebuie să fie accesibile publicului destinatar și redactate cu suficientă claritate (*Broniowski v. Polonia, 22 iunie 2004, § 184*).

Exigențele preeminenței dreptului presupun, inter alia, asigurarea legalității și a certitudinii juridice (Raportul privind preeminența dreptului, adoptat de Comisia de la Veneția la cea de-a 86 sesiune plenară, 2011, § 41).

În acest sens, articolul 23 alin. (2) din Constituție implică adoptarea de către legiuitor a unor legi accesibile, previzibile și care oferă garanții împotriva abuzurilor.
Condiția previzibilității este îndeplinită atunci când îi permite persoanei – în caz de necesitate, cu o asistență juridică adecvată – să prevadă, într-o măsură rezonabilă în circumstanțele cauzei, consecințele pe care le poate avea o anumită conduită (*Gestur Jónsson și Ragnar Halldór Hall v. Islanda, 30 octombrie 2018, § 88; Berardi și Mularoni v. San Marino, 10 ianuarie 2019, § 40*).

La elaborarea unui act normativ, legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor calității, i.e. accesibilitatea și previzibilitatea (HCC nr. 6 din 19 martie 2019, § 39).

Potrivit art. 3 alin. (1) din Legea nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative, la elaborarea unui act normativ se respectă următoarele principii:
d) oportunitatea, coerența, consecutivitatea, stabilitatea și predictibilitatea normelor juridice.

Astfel, considerăm că indicarea generală *„toate posibilitățile de recuperare a creanței în procedura prealabilă"* nu permite creditorului să cunoască precis care anume căi urmează de parcurs pentru ca instanța să nu ridice întrebarea vizavi de faptul că nu toate posibilitățile au fost epuizate.

Prin urmare, normelor vizate le lipsește caracterul preciziei și predictibilității, fapt care în opinia petentului necesită intervenția forului constituțional.

F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)[6]
Nu sunt.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării[7]
Declar pe propria onoare că informațiile prezentate Înaltei Curți sunt veridice.

[6] În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va enumera documentele relevante (extrasul cu prevederile normative contestate, alte hotărâri sau decizii ale Curții Constituționale cu un obiect similar, alte hotărâri sau decizii cu obiect similar pronunțate de alte curți constituționale, jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, studii de drept comparat), pe care le va anexa.
[7] În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va declara pe propria sa onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice, semnând la final.

Cu respect și considerațiune,

Avocat Rezuș Andrei
Din numele și în interesele SRL „Exaltus Prim
Mun. Chișinău, 01.09.2025

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Central (jud. S. Suvac)
Dosarul nr. 2ri-236/25 (2-25057719-02-2ri-21052025)

ÎNCHEIERE

01 septembrie 2025 mun. Chișinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

Completul de Contencios Administrativ în componența:
Președintele completului, judecătorul Sîrbu Victoria
Judecătorii Bagrin Lucia și Cașcaval Andrei

examinând, solicitarea ridicării excepției de neconstituționalitate înaintată de către SRL „Exaltus Prim", în cauza în ordine de recurs, declarat de SRL „Exaltus Prim" împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 30 aprilie 2025, adoptată în cauza de insolvabilitate, la cererea introductivă înaintată de SRL „Exaltus Prim" cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate față de ÎM Uzina „Topaz" SA,

CONSTATĂ:

La 25 aprilie 2025 SRL "Exaltus Prim" s-a adresat Judecătoriei Chișinău, sediul Cetnral cu o cerere cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate față de ÎM Uzina „Topaz" SA, cu admiterea și validarea creanței în sumă de 29.626 lei.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 30 aprilie 2025, s-a restituit cererea depusă de către reprezentantul SRL „Exaltus Prim", avocat Andrei Rezuș, cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate față de ÎM Uzina „Topaz" SA.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 14 mai 2025 SRL „Exaltus Prim" a declarat recurs asupra hotărîrii Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 30 aprilie 2025, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărîrii instanței de fond, cu emiterea unei noi decizii, prin care acțiunea înaintată să fie admisă integral ca fiind întemeiată.

La 01 septembrie 2025 avocatul Rezuș Andrei în interesele SRL „Exaltus Prim", a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în privința prevederilor art. 2 Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012 și anume sintagma „*...înregistrează datorii față de un singur creditor în sumă de peste 10 salarii medii pe economie*", art. 18 alin. (4) Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012 cu textul „*Creditorul poate depune cerere introductivă doar după epuizarea tuturor posibilităților de recuperare a creanței în procedură prealabilă, inclusiv prin intermediul unui proces de mediere*" și art. 20 alin. (2) lit. d) Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012 cu textul „*La cererea introductivă a creditorului se anexează înscrisurile care confirmă parcurgerea procedurii prealabile de recuperare a creanței, inclusiv procesul-verbal de încetare a medierii*".

Studiind și analizând materialele cauzei, instanța de recurs conchide că, există temei de admitere a cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate al dispozițiilor art. 2 Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012 și anume sintagma „*...înregistrează datorii față de un singur creditor în sumă de peste 10 salarii medii pe economie*", art. 18 alin. (4) și art. 20 alin. (2) lit. d) Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, reieșind din următoarele motive.

Potrivit art. 12^1 CPC, legiuitorul prevede expres ridicarea excepţiei de neconstituţionalitate: (1) În cazul existenţei incertitudinii privind constituţionalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Preşedintelui Republicii Moldova, a hotărârilor şi ordonanţelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluţionarea unei cauze, instanţa de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituţională.

(2) La ridicarea excepţiei de neconstituţionalitate şi sesizarea Curţii Constituţionale, instanţa nu este în drept să se pronunţe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformităţii cu Constituţia a normelor contestate, limitîndu-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiţii:

a) obiectul excepţiei intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituţie;

b) excepţia este ridicată de către una din părţi sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanţa de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluţionarea cauzei;

d) nu există o hotărîre anterioară a Curţii Constituţionale avînd ca obiect prevederile contestate.

(3) Ridicarea excepţiei de neconstituţionalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac şi care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunţarea Curţii Constituţionale asupra excepţiei de neconstituţionalitate se amînă pledoariile.

(4) Dacă nu sînt întrunite cumulativ condiţiile specificate la alin.(2), instanţa refuză ridicarea excepţiei de neconstituţionalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

(5) Instanţa de judecată poate ridica excepţia de neconstituţionalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curţii de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Excepţia de neconstituţionalitate constituie mijlocul procedural pentru realizarea accesului persoanei, în calitate de titular al drepturilor şi libertăţilor fundamentale, la controlul constituţionalităţii actelor normative.

Potrivit art. 134 din Constituţie, (1) Curtea Constituţională este unica autoritate de jurisdicţie constituţională în Republica Moldova.

(2) Curtea Constituţională este independentă de orice altă autoritate publică şi se supune numai Constituţiei.

(3) Curtea Constituţională garantează supremaţia Constituţiei, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă şi putere judecătorească şi garantează responsabilitatea statului faţă de cetăţean şi a cetăţeanului faţă de stat.

Iar potrivit art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituţie, Curtea Constituţională exercită, la sesizare, controlul constituţionalităţii legilor şi hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Preşedintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor şi ordonanţelor Guvernului, precum şi a tratatelor internaţionale la care Republica Moldova este parte.

Prin hotărîrea nr. 2 din 09 februarie 2016, Curtea Constituţională a relatat că, judecătorul ordinar, nu se va pronunţa asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformităţii cu Constituţia a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiţii: (1) obiectul excepţiei intră în categoria actelor cuprinse

la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituţie; (2) excepţia este ridicată de către una din părţi sau de reprezentantul acestuia, sau indică că este ridicată de către instanţa de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluţionarea cauzei; (4) nu există o hotărîre anterioară a Curţii, avînd ca obiect prevederile contestate şi a reţinut că verificarea constituţionalităţii normelor contestate, constituie competenţa exclusivă a Curţii Constituţionale.

Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părţilor sesizarea Curţii Constituţionale, decît doar în condiţiile menţionate de Curte în prezenta Hotărîre.

Completul observă că, obiectul excepţiei de neconstituţionalitate, aşa cum a fost formulat de recurentul SRL „Exaltus Prim", constituie dispoziţiile art. 2 Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29.06.2012 şi anume sintagma „...*înregistrează datorii faţă de un singur creditor în sumă de peste 10 salarii medii pe economie*", precum art. 18 alin. (4) Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29.06.2012 cu următorul text „*Creditorul poate depune cerere introductivă doar după epuizarea tuturor posibilităţilor de recuperare a creanţei în procedură prealabilă, inclusiv prin intermediul unui proces de mediere*" şi textul art. 20 alin. (2) lit. d) Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29.06.2012 cu textul „*La cererea introductivă a creditorului se anexează înscrisurile care confirmă parcurgerea procedurii prealabile de recuperare a creanţei, inclusiv procesul-verbal de încetare a medierii*".

Completul reţine că, în temeiul art. 135 alin.(1) lit. g) din Constituţie, art.4 alin.(1), lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituţională, rezolvarea excepţiilor de neconstituţionalitate a actelor normative, ţine de competenţa Curţii Constituţionale.

Respectiv, sub aspectul întrunirii condiţiilor stabilite de Curtea Constituţională, prin Hotărîrea nr.2 din 09 februarie 2016, instanţa de recurs menţionează că norma vizată de către recurentul SRL „Exaltus Prim", constituie obiect a controlului de constituţionalitate, fiind întrunite condiţiile indicate în hotărîrea Curţii Constituţionale pentru interpretarea art.135 alin.(1) lit. lit. a) şi g) din Constituţie.

Colegiul civil remarcă că, ridicarea excepţiei de neconstituţionalitate a fost solicitată de către parte în proces, recurentul-reclamant SRL „Exaltus Prim", iar norma vizată nu a mai făcut obiectul controlului de constituţionalitate.

Din aceste considerente, ţinînd cont de faptul că norma solicitată a fi supusă controlului de constituţionalitate urmează a fi aplicată la soluţionarea cauzei deduse judecăţii, avînd în vedere că Colegiul nu este în drept să se pronunţe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformităţii cu Constituţia, astfel, Completul specializat, examinînd condiţiile menţionate supra, necesare pentru ridicarea excepţiei de neconstituţionalitate, ajunge la concluzia că, acestea sunt întrunite, din care considerente demersul SRL „Exaltus Prim" urmează a fi admis.

În conformitate cu prevederile art. art. 12^1, 269-270 CPC, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru,

D I S P U N E:

Se admite cererea de ridicare a excepţiei de neconstituţionalitate, ridicată de către reprezentantul recurentului SRL „Exaltus Prim", în cauza în ordine de recurs, declarat de SRL „Exaltus Prim" împotriva încheierii Judecătoriei Chişinău, sediul Central din 30 aprilie 2025.

Se sesizează Curtea Constituţională a Republicii Moldova în vederea controlului constituţionalităţii a prevederilor art. 2 Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29.06.2012 şi

anume sintagma „*...înregistrează datorii faţă de un singur creditor în sumă de peste 10 salarii medii pe economie*", art. 18 alin. (4) Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29.06.2012 cu următorul text „*Creditorul poate depune cerere introductivă doar după epuizarea tuturor posibilităţilor de recuperare a creanţei în procedură prealabilă, inclusiv prin intermediul unui proces de mediere*" şi textul art. 20 alin. (2) lit. d) Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29.06.2012 „*La cererea introductivă a creditorului se anexează înscrisurile care confirmă parcurgerea procedurii prealabile de recuperare a creanţei, inclusiv procesul-verbal de încetare a medierii*".

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Preşedintele completului,
Judecătorul — Sîrbu Victoria

Judecătorii — Bagrin Lucia

Caşcaval Andrei

Copia corespunde originalului / judecător/